

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Legenda aurea sanctorum, sive Lombardica historia

Jacobus <Genua, Erzbischof>

[Lyon], 20. Juli 1486

De sancto Alexio lxxxix

[urn:nbn:de:bsz:31-289352](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-289352)

De sancto

Alexio

mabat. **D** beata margaretha superatus sum. Si iuuenis me vinceret non curassem. ecce a tenera puella supatus sum: et inde plus doleo: quia pro tuus et mihi tua amici mei fuerunt. Illa vero cum coegit ut diceret cur venisset. Qui se venisse ait ut sibi presumeret quod monitis preceptis obediret. Coegit quoque ut diceret cur christianos tam multipliciter temptaret. Qui respondit naturale odium sibi esse contra viros virtuosos. et quousque sepe ab eis repellatur tamen desiderio seducendi ipse infestus existit. et quia invidet de bonorum felicitate quam ipse amisit: quousque eam recuperare non possit. ipsam tamen alijs auferre preterdit. Addiditque quod salomon infinitam multitudinem in quodam vase inclusit. Post mortem suam cum de illo vase demones ignem mitterent. et homines ibidem magnam esse thesaurum putarent. vas perforarunt. et demones exiitentes aerem impleverunt. His dictis virgo pedem subleuauit et dixit fuge miser. Et demon statim euauit. Secura igitur efficitur quia que principem vicerat ministrum procul dubio superaret. Sequenti igitur die puenientibus populis iudicium preteratur. et sacrificare condemnens exiit. cor: pulchrum facibus ardentibus comburitur: ita ut cuncti mirarentur quomodo tam tenera puella tot posset tormenta sustinere. Deinde in vase magno pleno aqua ipsam ligari et poni fecit ut ex penarum permutatione cresceret vis doloris. Sed subito terra percutitur. et cunctis videtur virgo illesa egreditur. Tunc quoque milia viros crediderunt. et pro nomine christi capitalis sententiam acceperunt. Prefectus autem timens ne alij perirentur: pro beata margaretha decollari precepit. Illa autem impetrato orandi spacio pro se et suis persecutoribus. necnon et pro eius memoriam agentibus et se inuocantibus deuote orauit addens ut quousque in partu pietatis se inuocaret illesam prolem emitteret. Facta quoque est vox de celo quod in suis se nouerit perionibus exaudita. Surgensque ab oratione dixit spiculari. frater tolle gladium tuum et percute me. Qui percussit caput eius uno ictu abstulit et sic martiri coronam suscepit. Passa est autem. xiiij. kalendas augusti. ut in eius historia inuenitur. Alibi legitur quod. iij. idus iulij. **D**e hac sancta virgine sic dicit quoddam sanctus. Beata margaretha fuit timoris dei plena. iustitia preterita. religione composita. composita one profusa. bonestate laudabilis. patientia singularis. nichilque in ea proteritum religione christiane inueniebatur. odiosa patri suo. dilecta domino ihesu christo.

De sancto Alexio lxxxix. A

Alexius dicitur ab a quod est valde. et lexio quod est sermo. Inde alexi quasi valde in verbo dei robustus.

Alexius fuit filius euphemiani viri nobilissimi romanorum. et in aula imperatoris premissi. Cui tria milia pueros assiduebat: quos zonis aureisangebatur. et vestimentis sericis inducebatur. Erat autem perfectus euphemianus valde misericors. et singulis diebus in domo sua tres mense pauperibus. orphanis. viduis et peregrinis parabatur quibus strenue seruiebat. et hora. ix. ipse cum viris religiosiis cibum in timore domini capiebat. Cui vxor nomine aglaes eiusdem religionis ac oppositi erat. Cum autem filium non haberet: ad preces tres suas dominus eis preterit filium. Post quem ipsi deinceps in castitate viuere firmaverunt. Traditus autem puer liberalibus disciplinis cum omnibus philosophic artibus ipse florebat. et iam ad puberem etatem venissent. puella sibi de domo imperiali eligitur et sibi in iugum copulatur. Venit nox in qua cum sponsa sua suscepit secreta silentia. Tunc sanctus iuuenis cepit sponsam suam in dei timore instruere. ac ipsam ad virginitatis prouocare pudorem. Deinde anulum suum aureum. et caput balbeus quoangebatur sibi seruanda tradidit dicens. Suscipe hec et serua donec deo placuerit. et dominus sit iter nos. Post hoc de substantia sua accipiens ad mare discessit. ascendensque occulte nauem laodiceam versus deuexit. in decessu pergens in edissam ciuitatem sic profectus est ubi imago domini nostri ihesu christi simeoniano opere facta in sindone habebatur. Quo perueniens omnia que secum detulerat pauperibus distribuit et vestimenta vilia induens cum ceteris pauperibus

in atrio dei genitricis marie sedere cepit. De ele-
mosinis vero quantum sibi sufficere poterat retine-
bat. cetera vero alijs paupibus erogabat. At ve-
ro pater de recessu filij plurimum ingemiscens. p. vni-
uersas mundi partes pueros suos misit qui cum in-
quireret diligenter. Quorum cum aliqui ad civitatem
edissimam venissent: ab eo cogniti sed ipsi cum mini-
me cognoscere: eidem cum ceteris paupibus ele-
mosinas tribuerit. Quas accipiens deo gratias agens
dixit. Gratias tibi ago domine: quia a seruis meis elemosi-
nam recipe me fecisti. Reuersi autem pueri nunciant
patri quod nusquam valeat reperiri. Mater igitur sua a-
die sui recessus sacrum in paupum cubiculo sui strauit
ubi eiulans lamenterabiles voces dabat dicens
Hic semper in luctu manebo donec filium meum recupe-
rabo. Sponsa vero ad socrum dixit. Donec audiam
de sponso meo dulcissimo instar turturis solitaria
tecum manebo. Cum igitur alexius in predicto
atrio. xvij. annis maneret in dei seruitio. imago
tandem beate virginis que ibidem erat custodi
ecclesie dixit. Fac introire hominem dei: quia dignus
est regno celorum. et spiritus domini requisivit super eum. Nam
oratio eius sicut incensum in conspectu dei ascendit.
Cuius autem custos de quo nam diceret ignoraret. ite-
rum ei dixit. Ille qui foris sedet in atrio ipse est. Tunc
custos festinus exiit et ipsum in ecclesiam introduxit.
Quod factum dum cunctis innotesceret: et ab omnibus ve-
nerari cepisset: humana gloria fugiens inde recessit.
Et laudicium venit. Ibi quoque nauem ascendens cum
in tharsum cilicie vellet pergere. dispensante deo
nauis a ventis pulsa in romanum portum deuenerit.
Quod cernens alexius ait intra se. In domo
patris mei ignotus manebo. nec alteri onerosus
ero. Patrem igitur a palatio redeuntem. multitudine
obsequentium circumdatum obuium habuit. ac post-
eum clamare cepit. Serue dei me pegrinum in do-
mo tua suscipi iubeas. et de micis mese tue me nu-
triri facias: ut tui quoque pegrini dignetur deus mi-
sereri. Quod audiens pater ob amorem filij sui eum suscipi
iussit. et locum proprium in domo sua sibi constituit. et ci-
bum de mensa sua sibi tribuit. et ministrum proprium
delegauit. Ipse autem in orationibus pseuerabat. et
corpus suum ieiunijs et vigilijs macerabat. famuli
autem domus ipsum multiplex deridebant. et aquam
vrensiliu super caput eius frequenter fundebant. et mul-
tas iniurias ei irrogabant. Sed ipse ad omnia pa-
tricens valde erat. xvij. igitur annos in domo patris
permanens sic ignoratus. **¶** Videns ergo per spiritum
quod appropinquaret terminus vite sue. cartam cum ar-
trameto petijt. et totum ordinem vite sue ibidem perscrip-

psit. Dominica igitur die post missarum solennia in san-
ctuario vox de celo insonuit dicens. Venite ad me
omnes qui laboratis et onerati estis: et ego reficiam vos.
Quod audientes omnes in facies suas territi ceciderunt.
Et ecce vox secundo dicens. Querite hominem dei
ut orietur pro roma. Querentibus illis et neminem inuen-
ientibus. iterum dictum est. In domo euphemiani quod
rite requisitus ille: se nichil scire de hoc dicebat.
Tunc imperatores archadi et honorij vna cum ponti-
fice innocencio: ad domum predicti viri venerunt. Et
ecce minister alexij ad dominum suum venit dicens. Vide
domine ne ille noster pegrinus sit: quia magne vite et patien-
tie homo est. Curreret igitur euphemianus: eum defunctus
repperit. et vultum eius tanquam angeli rutilantem vi-
dit. Voluitque cartam quam in manu habebat accipere:
sed nequirit. Exiit igitur eo cum hoc imperato-
ribus et pontificibus retulisset. et illi ad eum intrassent
dixerunt. Quamuis peccatores sumus: regni tamen gratias
bernacula gerimus. et hic curam vniuersalis regimini-
nis pastoralis. Da igitur nobis cartam ut sciamus
quod in ea scripta sunt. Et accedens pontifex cartam
de manu sua accipiebat: et ille eam statim sibi di-
misit. fecitque eam legi coram omni populo et multitu-
dine: et presens ipse. At euphemianus hoc audiens ni-
lino dolore perturbatus obstupuit. et factus exanimis
resolutusque viribus in terram decidit. Cum vero alij
quantulum ad se redisset: vestimenta sua scidit. cepit
que canos capitis sui euellere. barbam trahere. atque
semeripsum discerpe. ac super filij sui corpus corruens
exclamabat. Heu me fili mi quare me sic tristifasti.
et proter annos michi dolores et gemitus incussisti?
Heu me miserum: quia te video baculum senectutis
mee in grabato iacentem. et non loquentem michi.
Heu me quale solationem de cetero habere potueris?
Mater vero eius hoc audiens quasi lechna rum-
pens rhere. ita scissis vestimentis ruens. coma disso-
luta. ad celum oculos leuabat. Et cum pre nimia meli-
titudine sancti corpus adire non posset. clamauit
dicens. Date michi viri aditum. ut videam filium meum
ut videam solationem anime mee. et quod suxit verba mea.
Et cum puenisset ad corpus: incumbens super illud:
clamabat. Heu me fili mi lumem oculorum meorum qua-
re sic nobis fecisti: et tam crudeliter nobiscum egisti?
Videbas patrem tuum et me miseram lacrimantes. et
non ostendebas te ipsum nobis. Serui tui iniurijs
abantur tibi. et sustinebas. Et iterum atque iterum pro-
sternebat se super corpus. et nunc brachia super illud ex-
pandebat nunc manibus angelicum vultum precebat:
osculansque clamabat. Plorate mecum. omnes qui ad-
fueris: quia per xvij. annos eum in domo mea habui et non

De sancta maria magdalena

cognoui q: vnicus filius meus esset. Serui eius etiā eum p̄ciabātur ⁊ alapis p̄cutiebāt. Deu me quis dabit oculis meis fontē lacrimaz vt plangā die ac nocte dolore anie mee. Sponsa vero ei⁹ in dūta est veste adriatica cucurrit plorās ⁊ dicens. Deu me q: bodie desolata sum ⁊ apparui vidua. iam nō habeo in quē conspiciā: nec in quē oculos leuem. nunc ruptū est speculū meū. ⁊ perijt spes mea. Amodo cepit dolor q̄ smē nō habet. Populus autē audiēs hoc lacrimabilr̄ flebat. Tūc pontifex cū impatoribus posuerūt corp⁹ in honorato se retro ⁊ duxerunt in mediā ciuitatē ⁊ nunciatū est pplo inuentū esse hominē dei. Quē ciuitas tora querebat. ⁊ oēs obuiā currebāt sancto. Si q̄s autē infirm⁹ illud corpus sacratissimū tangebāt. p̄ortus curabāt. ceci visum recipiebāt. demoniaci liberabātur. ⁊ oēs infirmi quacūq; infirmitate tēti tacto corp̄e sancto curabātur. **I**mpatores autē tanta mirabilia vidētes ceperūt p̄ se cū pontifice lectū portare: vt ⁊ ipsi sanctificaretur ab eodē corpore sancto. Tūc impatores iusserūt copiam auri ⁊ argēti in plateis spargi: vt turbe occuparentur amore pecuniaz. ⁊ smerēt corpus sanctū perducā ad eccliam. Sed plebs amore pecuniaz seposito magis ac magis ad tactū sacratissimi corp̄is intrūebat. Et sic cū magno labore ad templū sancti bonifacij martiris illud tandē perduxerūt ⁊ illic per vij. dies in dei laudib⁹ persistētes. opati sunt monumentū ex auro ⁊ gemmis ⁊ lapidib⁹ p̄ciosis in quo sanctissimū corp⁹ cū magna veneratione collocauerunt. De ipso quoq; monumento ita suauissim⁹ odor fragrauit: vt omnib⁹ videretur aromatis esse plenum. Obijt autē. xvi. kl. augusti. Circa annos dñi .cccviij.

De sancta maria magdalena lxxxix.

Maria interpretatur amarū mare. vel illuminatrix. aut illuminata. Per hec tria intelliguntur tres p̄ces optime quas elegit. scz ps p̄nie. ps p̄tēplationis itērne. ⁊ ps celestis glorie. De qua triplici p̄te intelligit qd̄ dicit dñs. maria optimaz p̄te elegit: q̄ nō auferetur ab ea. P̄ma em̄ pars nō auferet rōne finis que est p̄secutio beatitudinis. Secūda rōne cōtinuitatis: qz cōtemplatio vie p̄tinuatur cū p̄tēplatione patrie. Tercia rōne sue eternitatis. Inquantū igitur elegit optimā partē p̄nie. Dicitur amarū mare: qz ibi mltarū amaritudinē habuit: qd̄ p̄t̄ ex eo qz tot lacrimas fudit qz inde pedes dñi lauit. Inquantū elegit optimā partē p̄tēplationis itērne dicit il-

luminatrix: qz ibi hausit auide qd̄ postmodū effudit habūde ibi lumen accepit quo postmodū ceteros illustrauit. Inquantū elegit optimā partē celestis glorie dicit illuminata: qz nunc illuminata est lumine p̄fecte cognitionis in mēte. ⁊ illuminabit lumine claritatis in corp̄e. Magdalena dicitur quia si manēs rea. Vel magdalena interpretatur minuta vel inuicta. vel magnifica. p̄ q̄ insinuat qualis fuit ante p̄uersionē. qualis in p̄uersione. ⁊ qual post p̄uersionē. Nam ante p̄uersionē fuit manēs rea p̄ obligationē ad penā eternā. In p̄uersione munita vel inuicta p̄ p̄nie armaturā. Optime em̄ oibus armis p̄nie se muniuit qz quot in se habuit oblectamēta. tot de se repit holocausta. Post p̄uersionē magnifica p̄ grē sup̄babūdāriaz qz vbi habū gaurit delictū sup̄babūdauit ⁊ grā.

Maria magdalena a magdalo castro p̄gnominata clarissimis est orta natalib⁹ vtrpote ex regia stirpe descēdentib⁹ cui⁹ pater sirus. mater vō eucharua nūcupata est. hec cū fr̄e suo lazaro ⁊ sorore sua martha magdalū castrum qd̄ est sc̄do miliario a genazareth. ⁊ bethaniā que est iuxta hierlm. ⁊ magnā hierosolimoz p̄tē possidebat. Que tñ oia inter se talr̄ diuiserūt qz maria magdalū a quo ⁊ magdalena nūcupata est. lazarus partē vrbis hierlm. ⁊ martha bethaniā possideret. Cum autē magdalena delictis corp̄is se totā exponeret. ⁊ lazarus plus militie vacaret. martha prudēs p̄ces sororis ⁊ fr̄is ⁊ suā strēnue gubernabat. ⁊ militib⁹ ⁊ famul⁹ suis ac paupib⁹ p̄necessaria